

TELEGRAFUL ROMÂN.

Apare Marțea, Joia și Sâmbata.

ABONAMENTUL.

Pentru Sibiu pe an 14 C., 6 luni 7 C., 3 luni 3 C. 50 fl.
Pentru monarhie pe an 16 C., 6 luni 8 C., 3 luni 4 C.
Pentru străinătate pe an 24 C., 6 luni 12 C., 3 luni 6 C.

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației tipografiei arhiepiscopale, Sibiu, str. măcelarilor 45.

Correspondențele

să se adreseze Redacției „Telegrafului Român”, strada măcelarilor nr. 45.
Epistole nefrancate se refuză. Articoli nepublicați nu se înapoiază.

INSERȚIUNILE.

Pentru odată 14 fl., — de două ori 24 fl., — de trei ori 30 fl.
rândul cu litere garmond.

Trei probleme grele.

Sibiu, 28 Decembrie n.

Trei chestii mari sunt puse la ordinea zilei în politica internă maghiară, trei probleme grele și de mare însemnătate, cari își așteaptă rezolvarea apropiată. De când fostul ministru de justiție, *Polonyi*, și-a criticat cu multă îndrăzneală, dar și cu mult temeiu, pe foștii sei colegi din guvernul coaliției, pentru politica lor păgubitoare intereselor partidului independent, care reprezintă în dietă majoritatea populației maghiare: s'a deșteptat conștiința și în alți membri de seamă ai partidului kossuthist, și a eșit la suprafață dorința generală, de a se da țării cel puțin o bancă națională independentă, dacă alta, din vastul program politic kossuthist, nu i se poate da. Curentul pentru despărțirea băncii austro-ungare de acum în două, și înființarea unei bănci naționale maghiare în Budapesta, e astăzi puternic în dietă, și în fruntea mișcării stă însuși președintele camerei, domnul *Jusztó Gyula*. Guvernul e dator să țină deci cont de el, și să se ocupe serios cu rezolvarea acestei probleme grele.

Cum însă toți oamenii de specialitate și cu purtare de grije față de viitorul patriei noastre, sunt de convingerea fermă, — împreună cu ministrii *Wekerle* și *Andrássy*, și poate că și cu alții, — că între împrejurările date, o bancă națională independentă maghiară, nu ar fi de nici un folos țării, ci din contră, poate să ne ascundă în urmările sale o ruină desăvârșită economică și financiară, — s'au început tratări cu factorii competenți în chestiile așa numite *militare*, pentruca storcându-se concesiuni în direcția aceasta, se poată fi îmblânziți cei ce se plâng, că nu li s'a dat nimica până acum, și să se invoiască se rămână chestia băncii neresolvată încă vre-o câțiva ani, și

să rămână banca austro-ungară, așa cum e, comună pentru ambele părți de monarhie.

Dela Viena nu s'a putut obține până acum nici o promisiune categorică în privința aceasta, cu toate că a fost la Viena, atât ministrul de interne, contele *Andrássy*, cât și ministrul-prezident *Wekerle*, și au fost primiți ambii în lungi audiențe la palat, și au avut întrevederi lungi și cu ceilalți factori competenți. Un comunicat semioficios vienez ne spune însă acum de curând, că cercurile vieneze nu sunt streine de cererile Maghiarilor în chestiile militare, și până la anumite limite ele pot fi împlinite, dacă se dau garanții, că Maghiarii nu vor pași mai târziu cu alte pretensiuni.

Aceste garanții ar trebui deci se fie aflate și date Vienei, și atunci cei decizători în chestiile militare, sunt gata se de Maghiarilor: limba maghiară ca limbă la judecătorile militare de pe întreg teritoriul Ungariei, limba maghiară ca limbă de administrație și oficioasă la regimentele ungurești compuse cel puțin din 50% soldați de limbă maghiară ori cunosători de limbă maghiară, și limba maghiară chiar și ca limbă de instrucție, la regimentele ungurești. Mai departe se va rezolva și chestia steagurilor și a emblemelor, în mod favorabil pentru Maghiari. Limba de comandă rămâne însă cea germană în armată.

Pentru a se putea acum da Vienei garanțiile cerute, ar trebui se fie spart partidul kossuthist, care formează majoritatea covârșitoare în dietă, și format un nou partid parlamentar, cu un nou program politic. Se lucră deci din toate puterile la fuzionarea partidului constituțional cu o parte însemnată din cel kossuthist, care apoi dând tot sprijinul seu guvernului, să se mulțamească cu concesiunile ce le va putea storce guvernul în chestiile militare, să renunțe pe un timp oare

care dela înființarea băncii naționale ungare, și se formeze garanța, prin însuși programul seu politic, că în chestiile militare nu va mai ridica și alte pretensiuni.

Cum vedem, aceste trei probleme extrem de grele, aceste trei chestii de mare importanță, stau strâns legate una de alta și numai împreună pot se fie rezolvate. Rezolvarea lor întimpină însă mari greutăți, nu numai acasă, aici la noi, ci mai ales în Austria, unde întreg parlamentul a luat poziție contrară, și ministrul-prezident de acolo *Bienerth* s'a văzut îndemnat să comunice Maiestateii Sale dispoziția aceasta a parlamentului austriac și dorința acestuia, ca Maiestatea Sa să nu facă nici o concesie Maghiarilor în chestiile militare.

Aici stau astăzi lucrurile. Cum se vor desvolta, — vom vedea în curând.

Votul plural. Redacțiunea valoroasei reviste sociologice, „*Husztó Század*” din Budapesta s'a adresat mai multor politicieni de frunte din lumea întreagă, cu rugarea, să-și spună părerea asupra proiectului de lege al contelui *Andrássy* despre alegerile de deputați, și mai ales asupra *votului plural*. Patruzeci și șapte de bărbați cu greutate în țările lor au răspuns celor dela revista numită, condam-nând cu asprime votul plural și constatând, că singura reformă dreaptă și modernă electorală pentru un stat civilizat este: *votul universal, egal și secret*. Răspunsurile primite redacțiunea revistei „*Husztó Század*” le publică toate în numărul de pe Decembrie, care e de o estensiune foarte mare și are mai multe articole remarcabile, între cari și unul mai lung despre: *direcția politice de naționalitate*, asupra căruia vom reveni.

„Fond cultural”.

Sub titlul acesta publică „*Libertatea*”, ziarul popular bine redactat din Orăștie, în numărul din urmă, următorul articol de fond, dictat de o inimă caldă românească:

„În fața năpraznicei lovituri ce guvernul o dă școlii populare române prin noua lege școlară, urcând plățile învățătorilor peste puterile unui popor cum e și al nostru, cu așa puține mijloace materiale la îndemână sau anume adunate spre acest scop, — cei dela cărma bisericilor naționale române, susținătoarele școlilor noastre populare, să văzură ca strănși între stânci ce s'au răsturnat spre ei, și speriați de mărimea primejdiei, începură a căuta căi de scăpare, mijloace de a să scoate din năprazna ce i-a ajuns!...”

Cei dela conducerea bisericii gr. or. veniră cu planul, dela care nădăjduese ajutoare bune, să înființeze un mare fond cultural anume pentru sprijinirea școlilor celor mai primejdite și în locurile unde e mai de lipsă de ele, — sau să se înființeze o mare bancă culturală, care să-și dea cam jumătate din venitul său curat pentru scopul școlilor, dacă nu mai mult.

Contra ideii cu banca „culturală” să ridicară însă voci însemnate, care zic: rămâneți la ceeaaltă idee, cu fond cultural al școlilor, că înființarea băncii nu e idee fericită, poate trage după sine mai multe neplăceri decât folos. Dar o mare parte din bărbații credincioși acestei biserici, își ziseră deja cuvântul hotărât, că ei vor face o bancă care să fie model între bănci, jertfind pentru cultura română, nu numai câte 5 sau mult 10 procente din câștigul lor, ci câte 45%, acou jumătate, iar cu timpul și mai mult, în acest scop, — și aceia spun că nu-și mai pot retrage cuvântul zis, ei fac banca, ajută marelui scop prin subscriere de acții, cari să aducă venit băncii și prin bancă școlilor.

La apelul de a subscrie acții la numita bancă, dacă mulți au subscris, și mai mulți au rămas reci, n'au subscris, având griji pe urma cobelor ce premeraseră subscrierii.

Bătrânul arhieru, Metropolitul *Ioan Meșianu*, voind însă a da privilegiu tuturor fiilor buni și credincioși ai bisericii sale, de a putea ajuta marelui scop, — vine acum în preajma marelui praznic al „*Nașterii Domnului*”, și chiamă pe toți credincioșii bisericii, să ajutore dară la formarea fondului cultural al școlilor, care va fi chivernisit de adreptul de consistor, nu ca banca care își va avea conducerea ei de sine, — și consistorul va folosi ve-

FOIȘOARĂ.

Din trecutul poeziei și cântării bisericeii ortodoxe.

De Aurel Popoviciu, paroh.
(Urmare.)

Sângele martirilor, vărsat cu abundență, liniștea și pacea sufletească pe cari creștinii și-o însușeau din nesecatul izvor al învățăturilor evanghelice și pe cari și o păstrau și în fața celor mai înfiorătoare șicoane, s'au dovedit de mai bune mijloace pentru convertirea celor necredincioși, ca toate armele științifice, și din zi în zi trăgeau noi ostași în ceata celor ce se luptau din răspuneri pentru biruința crucii.

Tot deodată cu persecuțiunile se iviră în sinul bisericeii și frământările interne, cari multă vreme au turburat pacea și buna înțelegere dintre frați, care în urma persecuțiilor de prosperarea și organizarea pe baze mai solide a bisericeii, era reclamată atât de mult. De acestea frământări se și folosiau din destul ceie și prin persecuțiuni tindeau la nimicirea noiei religiuni.

Nici folosirea de frământările interne nici producerea lor mesteșugită însă n'au dus pe contrari la isbândă, căci și ere-

siile, pe lângă multe urmări rele, au avut și urmări bune pentru creștinism.

Numai în urma eresiilor adeocă creștinismul și-a normat dogmele, și-a sistematizat învățăturile, atât de credință, cât și de morală. Ba eresiile au avut influință bună și asupra desvoltării cultului creștin. Că poezia și cântarea bisericească din secolul al patrulea, până la începutul secolului al optălea, înmologia și cântarea creștină s'a cultivat cu atâta zel, cu atâta abnegațiune, în cea mai mare parte e a se mulțami toamai eresiilor, cari au provocat ceartă în sinul creștinilor, cari au produs frământări în biserica vie a lui Cristos. Diferenții eresiarihi adeocă, pentru mai bună răspândire a învățăturilor lor greșite, s'au folosit de poezie și de cântare.

Învățăturile și-le turnau în poezii, pe cari apoi le melodizau și în chipul acesta cercau a-și înmulți aderenții. Chiar și mai târziu reformatorii încă s'au folosit de aceste arme pentru generalizarea reformațiunii la toate neamurile, și încă cu bun succes, ceea ce putem vedea mai bine din activitatea celui mai mare dintre reformatorii, din activitatea lui *Martin Luther*. E mai presus de ori ce îndoială, că *Luther* bezele catolicismului le-a clătinaat mai mult prin cântări, decât prin învățăturile sale reformatrice.

Tendența iscusită a ereticilor de a-și răspândi vederile în cercuri cât mai largi cu ajutorul poeziei și cântării, întimpină însă o puternică rezistență din partea bi-

sericeii, căci sfinții părinți se văzură necesități a răspunde cu aceleași arme, cu cari erau atacați. Și ei adeocă, după ce prin diferitele sinoade ecumenice și locale își stabiliră bine vederile, după ce își normeară învățăturile în spiritul, în care le-a contemplat *Isus*, puseră mai mult pond pe poezie și pe cântare și le admiseră în cultul divin, ca pe niște lucruri de cari acesta nu se mai poate lipsi.

În timp relativ destul de scurt învățăturile creștine fură cuprinse în poezii și prin aceasta în calea răspândirii eresiilor din partea creștinismului adevărat se pusă o stavilă puternică. Eresiile prin urmare, cu toate că au dat naștere la multe rele în biserica, provocând certe fără de capăt, ură și desbinări între credincioși, într'un timp când aceștia aveau cea mai simțită trebuință de bună înțelegere, totuși pentru creștinism au avut și partea bună, că au contribuit, deși indirect, dar în măsură mare, la sistemizarea învățăturilor creștinismului și la perfecționarea cultului acestuia. Dat fiind, că din secolul al patrulea începând, atenția lunei creștine era îndreptată cu deosebire în contra eresiilor, și autorii de imne și cântări bisericești prin produsele lor se nisuiau a paraliza învățăturile eresiarihilor, nu e mirare, că înmologia din epoca aceasta, pe lângă caracterul de mai înainte, mai are și un caracter dogmatic.

Din pomelnicul cel lung al înmografiilor acestei epoci, mă voi mărgini a a-

minti numai pe cei mai însemnați și mai de valoare. Unul dintre aceștia este sfântul *Efrem Sirul*, care după tradiția siriacă a compus nu mai puțin decât 12000 de ode creștine. Ereticii Siriei și cu deosebire capii acestora, *Bardezane* și fiul seu *Armoniu*, pentru a infiltra pe nesimțite în inimile credincioșilor sămânța ereștiniei lor deșerte au compus mai multe imne. După afirmarea unora, acești eresiarihi în activitatea lor poetică au luat de model pe psalmistul *David* și cu multă meșteșugire și rutină poetică au făurit 150 de imne, imitând și în ce privește numărul cântărilor lor pe autorul psalmilor. Contra acestor capi ai eresiilor siriene și-a îndreptat imnele sale înmograful *Efrem Sirul*, care din frageda copilărie a fost învățat de cătră ai sei a fi bun creștin pe vremea lui *Teodosiu-cel-Mare*.

Odele acestui călugăr sunt prea bine caracterisate în sinaxarul canonului din 28 Ianuarie, când se prăznuiește amintirea acestui sfânt în biserica noastră. În puține vorbe aflăm acolo rostul întreg al activității sale poetice. Se spun în acel sinaxar despre *Efrem Sirul* următoarele cuvinte: „Căruia zic, că i-s'a vărsat dar dela *Dumnezeu*, prin care scriind multe scripturi pline de umilință și cu acelea a îndreptat pe mulți spre faptele cele bune”.

Smerenie, umilință și cuvioșie sunt notele caracteristice ale poeziilor acestui cântăreț al bisericeii creștine și acestea

nitele acestui fond nemijlocit și îndată pentru trebuințele cele mai arzătoare ale școlărilor! Iată ce zice, printre altele, I. P. S. Sa în cercularul adresat credincioșilor săi: (urmează părți din apel, apoi să continuăm):

Glasul acesta al Arhierului ce simte greutatea zilei ce ne apasă, și simte datorința ce o avem cu toții: *de a jertfi, de a se izbândi mântuirea; și însuși premerge și cu cuvântul și cu fapta: glasul acesta nu e iertat să răsună în pustie!*

Acei fii cu dreaptă înțelegere ai bisericii, cari de ideea băncii culturale nu s'au putut însuși, — primească dar această chemare, verse din prisosul ce le-a dat Dumnezeu, care cât poate, în acest fel pentru același măreț scop: spriginirea culturii române, ajutorarea ei la înălțare, ferirea ei dela căderea în gropile ce i-s'au pregătit de o politică vrăjmașă.

Iată clipa potrivită! Aci să va vedea care cât de drept credincios este (credința fără fapte, moartă este și naintea lui Christos!)
La fapte, bunilor Români!

Dela „Asociațiune“.

Biroul „Asociațiunii“ a adresat următoarea circulară direcțiilor despărțimentelor „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român.“

Domnule Director! E de prisos să mai accentuăm importanța ce o au prelegerile populare pentru înaintarea culturală și întărirea economică a țărânilor dela sate. Cu ajutorul lor putem îndeplini una dintre cele mai importante probleme ale instituțiilor noastre culturale: răspândirea culturii la sate. Experiențele de până acum dovedesc, că poporul arată cel mai mare interes față de sfaturile și îndrumările pe cari i-le dă cărturărimea cu ocazia prelegerilor. În despărțimintele în cari comitetele cercuale s'au îngrujit să se țină prelegeri sistematice și practice, se pot constata rezultate concrete îmbucurătoare. Și atunci când țărâni se vor convinge că „domnii“ se îngrijesc din toată inima de soarta lor năcăjită, când vor vedea că domnii dela orașe vin în mijlocul lor să le arate, cu vorba și cu fapta, căile și mijloacele cari le pot înlesni traiul, îi vor primi cu dragoste frățească și se va întări și mai mult încrederea țărânilor în conducătorii săi.

Având în vedere importanța națională a acestor prelegeri, nădăjduim că toate despărțimintele noastre își vor da silința să aranjeze în toate comunele de pe teritoriul lor asemenea prelegeri populare.

Comitetul central, în sesiunea sa ținută la 20 Iulie 1908, pentru a înlesni ținerea prelegerilor populare mai ales în despărțimintele lipsite de mijloace materiale, a votat spre acest scop pe anul 1909 suma de 2000 coroane care se va distribui, în părți egale de câte 100 coroane, între 20 de despărțiminte ale „Asociațiunii.“

Pentru orientarea On. direcțiunii ale despărțimentelor, ne permitem a înșira principiile călăuzitoare la aranjarea prelegerilor populare și condițiunile ce trebuie să le îndeplinească despărțimintele pentru a putea fi împărțite de ajutorul de 100 cor. ce l dă comitetul central:

1. Comitetele cercuale să stabilească de mai înainte comunele, în cari se vor

ține prelegeri populare, având mai ales în vedere acele comune, unde până acum nu s'au ținut nici prelegeri populare și nici adunări cercuale și prin urmare „Asociațiunea“ e mai puțin cunoscută. Se va mai avea în vedere situația scăpată a comunelor și neapărata trebuință de a se face ceva pentru povățuirea locuitorilor spre a înainta în cele economice.

2. Comitetele cercuale vor face apel la întregă cărturărimea de pe teritoriul despărțământului să țină prelegeri și să aranjeze șezători la sate, în Dumineci și sărbători. Dacă pe teritoriul despărțământului se găsesc specialiști în ale economiei, de exemplu preoți și învățători, cari în timpul din urmă s'au calificat în pomărit, vierit, stupărit etc., precum și medici, advocați, funcționari de bancă ș. a. m. d. trebuie invitați să se angajeze să țină prelegeri în diferite comune, tratând subiecte din specialitatea lor.

3. E de dorit ca prelegerile populare să fie de mai înainte pregătite, dar să se țină liber — nu cetite — și cu demonstrațiuni practice. Tot ce se poate arăta și experimenta, să se arete și să se experimenteze, așa de exemplu:

a) Referitor la cultura pământului se vor arăta diferitele soiuri de mașini și recvizite agricole, și unde se poate, se vor pune și în lucrare, ca cei prezenți să se poată convinge de avantajele lor.

b) Tot așa se va proceda la prelegerile despre pomărit, arătând cum se face în practică semănatul pomilor, strămutarea, altoirea și formarea coroanei lor, etc.

c) La cultura viei se vor arăta de ex. cum se face rigolarea pământului, altoirea viței, etc.

d) La cultura legumelor se vor arăta diferitele soiuri de semințe mai alese și specii din legumele cele mai frumose și mai rentabile, etc.

e) La stupărit se vor arăta spre ex. coșnițele sistematice, diferitele soiuri de recvizite și mașini practice, și așa mai departe se va proceda și la alte ramuri ale agriculturii.

Despărțimintele cari au schiopticioane le vor întrebuița la prelegerile populare, fiindcă s'au dovedit a fi foarte potrivite pentru a deștepta interesul țărânilor față de prelegeri.

Cele mai bune dintre prelegeri se vor înainta comitetului central, care le va cere prin organele sale și eventual le va publica în foaia „Asociațiunii“ sau în biblioteca populară a „Asociațiunii.“

4. Cu ocazia prelegerilor populare, se vor înființa agenții și bibliotecii populare, spre care scop despărțimintele noastre primesc gratuit toate publicațiunile populare de cari dispune „Asociațiunea“.

5. Toate prelegerile se vor ține sub conducerea unui delegat al comitetelor cercuale. Spre acest scop membrii comitetelor cercuale vor avea să-și împartă conducerea și prezidenția prelegerilor, ca toți să lucreze deopotrivă la reușita acestora. Se va face propagandă ca la prelegeri să ia parte și poporul din comunele învecinate.

6. Comitetele cercuale vor avea să alcătuiască, în luna Ianuarie 1909, lista prelegerilor, pe cari au de gând să le țină în cursul anului, indicând atât comunele cât și numele conferențiarilor, precum și numele membrilor din comitet cari le vor prezida.

Listele acestea se vor înainta comitetului central cel mult până la 1 Februarie 1909 arătând, dacă doresc să fie împărțite de ajutorul de 100 cor.

Acele dintre despărțiminte cari nu vor înainta lista prelegerilor populare până la termenul indicat mai sus, nu vor putea fi împărțite de ajutorul de 100 coroane.

O prelegere economică nu se va putea remunera cu mai mult de 10 cor. din partea despărțimentelor. Așa încât despărțimintele cari primesc ajutorul de 100 coroane vor avea să țină cel puțin 10 prelegeri economice.

Deodată cu înaintarea acestor liste comitetului central, se va arăta și câte agenții și bibliotecii populare vor să înființeze, cerând numărul corăspunzător de exemplare din publicațiunile populare ale „Asociațiunii“.

Totodată atragem atențiunea On. direcțiunii asupra tovarășilor sătești, invitându-le să stăruiască să se înființeze cât mai multe în comunele de pe teritoriul despărțământelor. Cei-ce vor isbuti să înființeze tovarășii de credit, de producțiune, de valorizare etc. să fie împărțiiți de premii, ca încurajare. Deasemenea se vor da premii și cărturarilor, cari vor înființa pepiniere de viță americană, grădini de pomi, gospodării model etc.

În părțile, unde e teren prielnic pentru negoț, despărțimintele se vor îngriji să angajeze un speculist — eventual mai mulți —, ca să țină cursuri de negoț pentru țărâni, în cari să li se spună: 1. Folosul negoțului la sate; 2. Intocmirea unei prăvălii; 3. Marfa cu care trebuie să înceapă negoțul; 4. Unde se poate procura această marfă; 5. Pregătirea hârtiei trebuincioase pentru cererea dreptului de a deschide prăvălie; 6. Îndrumări pentru purtarea socotelilor; 7. Despra însoțirile de consum etc.

Comunicând onoratorilor direcțiuni acest program de acțiune, le atragem atențiunea să iee cu ajutorul comitetelor cercuale dispozițiuni, ca să câștige sau toare materiale și din alte părți (avere proprie, venitul petrecerilor, donațiune dela binci etc.) ca să se poată ține cât mai multe prelegeri economice la sate.

În așteptarea răspunsului Dvoastră, Vă rugăm, Domnule director, să primiți încredințarea deosebitei noastre stime.

Sibiu, în 10 Decembrie 1908.

Ioșif St. Șulufu m. p., Oct. C. Tăslăvanu m. p.,
prezident. secretar.

Convocare.

Fiind din cauza tifosului o mare parte a membrilor „Reuniunii române de muzică din Sibiu“ absenți, adunarea generală, convocată pe Luni în 8/21 Decembrie a. c. nu s'a putut ține.

De aceea se convoacă pentru a doua oară pe *Mercuri, în 17/30 Decembrie 1908*, la 6 oare p. m. în sala festivă a „casei naționale“.

Programul același.

Sibiu, 10/23 Decembrie 1908.

Comitetul.

Reuniunea română de muzică din Sibiu.

Reproducem din „Raportul general al comitetului reuniunii române de muzică din Sibiu“, înaintat adunării generale, următoarele părți:

Onorată adunare generală! Un nou an de activitate s'a împlinit în viața reuniunii noastre anume, al treizecilea. După o muncă neobosită, împreună adeseori cu cele mai strălucite succese, cu drept cuvânt ne-am putea aștepta, ca „Reuniunea română de muzică din Sibiu“, ajunsă în vârsta celei mai viguroase bărbății, să fie o instituție trecută de mult peste greutățile începutului, și astfel cu pași siguri și hotărâți să și continue fără deosebire greutățile calea spre ținta aleasă, cultivând în măsură tot mai mare în acest centru de viață și cultură românească și muzicală atât de plină de farmec a poporului nostru.

Cu toate acestea noi, cei dela conducerea acestei instituții, cari cunoaștem greutățile, cu cari sau aranjat producțiunile și din anul expirat ale reuniunii noastre și cari în anumite momente din cursul pregătirilor își par adeseori neînvigibile — trebuie să afirmăm, că nici pe departe nu dispunem de acele puteri, cari să asigure Reuniunii un mers ușor și fără năcașuri.

Cauza acestei situațiuni grele este a se căuta, nu în lipsa de sprijin material al publicului român din Sibiu, căci acela ni-se ofere în măsură suficientă pentru de a putea trăi (și apoi nici nu urmăm scopuri de a aduna mijloace bănești mai mari), ci în lipsa de membrii activi deplin calificați pentru producțiuni mai alese.

Poporațiunea română din Sibiu-cetate și înosebi clasa cultă, din care avem a ne recruta puterile muzicale, este de tot mică, așa încât nu este în stare a ne da un număr deajuns de cântăreți buni; iar de altă parte și membrii activi, cari și-au oferit un șir de ani serviciile lor acestei reuniuni, se retrag înainte de vreme, când școala muzicală — ce și-au însușit-o — ar putea să fie încă de mare folos. La ivirea întâiului păr cărunt, cei mai mulți se retrag în „liniștea binemeritată“.

Putem deci constata, și aci, ca și pe multe alte terene ale vieții noastre publice, că ne lipsește stăruința satornică, care se cere la realizarea oricăror succese mai vădite. Ne plătisim de grabă, căci ne lipsește simțul mai adânc cătră datorințele obștești. Crescuți în școli, cari nu se ocupă cu trebuințele noastre culturale, mulți n'avem nici priceperea acelor trebuințe și deci nici nu simțim în sufletul nostru îndemnul de a sta fiecare la locul său până nu mai poate și de a nu preferi prea de timpuriu o viață comoadă potrivită numai bătrânețelor mai înaintate.

Alții iarăși își văd exclusiv de ocupațiunile automate ale slujbei lor; rămân indiferenți dela începutul întăririi lor în viața practică față de orice acțiune socială, ori apoi se îndestulesc cu distracții ușoare și de nici un folos obștesc.

Între asemenea împrejurări existența Reuniunii noastre ar fi imposibilă, dacă „Seminariul Andreian“ și diferitele școale de fete atât proprii cât și străine nu ne-ar oferi uneori chiar un bogat număr de membri activi.

Fiind însă aceste forțe tinere și nouă, se cere an de an îndoită muncă

însuși eminent, cari îl caracterisau și pe el însuși ca om și creștin, sunt acelea cari i-au asigurat renume pe terenul imnologiei. Pe la începutul veacului al patrulea, ca urmare a disputelor antitrinitare din anii precedenți, răsare pe orizontul creștinismului erezia arianistică, căreia cu toate că i-se puse capăt în al doilea sinod ecumenic la anul 381, totuși mult timp mai ținu în ferbere lumea creștină. Erezia arianistică încă a dat impuls puternic dezvoltării imnologiei creștine.

Cu combaterea învățăturilor presbiterului Arin, prin compunerea de imne și cântări, s'au ocupat doi dintre cei mai erudiți bărbați ai bisericei Ioan Gură-de-Aur și Grigorie Teologul. Imnele pline de cuvioșie și de o înaltă teologie a acestor doi bărbați inspirați, sunt îndreptate mai ales în contra psaltirei lui Apolinariu, care chiar și până în cele mai mici amănunte se deosebia de psaltirea lui David. Disputele donatiste și nestorianismul încă a provocat o mișcare vie în sinul imnografilor creștini, cari prin imnele lor cereau a combate învățăturile greșite ale lui Nestor și propovediau adevărata învățătură a bisericei despre Născătoarea de Dumnezeu și despre unitatea personală a lui Isus Christos, stabilită în al treilea sinod ecumenic ținut în Efez la anul 431 sub Teodosiu-cel-Mic.

Lupta contra vederilor lui Nestor a luat-o asupra sa Ciril Alexandrinul, cel mai valoros, cel mai distins membru al

școlii alexandrine, care pe steag avea scrisă unitatea personală a lui Isus.

El este și cel mai renumit dintre imnografi, cari au compus imne în onoarea Născătoarei de Dumnezeu. Lui Ciril Alexandrinul i-se datorește imnul de clasă frumusețe „Născătoare de Dumnezeu Fecioară bucură te ceuce ești cu dar dăruită Marie, Domnul este cu tine“... pe care și azi îl cântăm la finea vecerniei. Pusă pe deoparte pe baze largi și solide și netezindu-i-se calea prin imnografi, ca Efrem Sirul, Ioan Gură-de-Aur, Grigorie Teologul, Ciril Alexandrinul și alții, poezia și cântarea bisericească nu putea să nu meargă cu pași mai repezi spre înflorire, mai ales atunci când ea ajunge a fi cultivată de puteri și mai talentate, de cântăreți și mai inspirați ca antecesorii lor. Pe la finea veacului al cincilea ese la lumină cu o speție nouă de cântări, ce se numesc condace, un alt imnograf de mână întâiu, în persoana lui Roman Cântărețul.

Roman Cântărețul este părintele condacelor și creațiile lui de acest gen pentru gravitatea și frumuseța lor au rămas până azi neîntrecute. El este autorul condacului dela sărbătoarea Nașterea Domnului „Fecioara astăzi pe cel mai presus de ființă naște și pământul celui neapropiat peșteră aduce“... Acest imn este însemnat nu numai pentru frumuseța extraordinară, care residă în el, nu numai pentru că a servit de model imnografilor posteriori pentru compunerea condacelor

altor sărbători, ci și pentru că și a păstrat melodia sa primitivă până în zilele noastre. Imnele acestui fruntaș al trecutului imnologiei și azi impresionează foarte mult, atât cu textul, cât și cu melodia lor simplă nemăestrită. Roman Cântărețul s'a ridicat cu imnele sale mult peste contemporanii săi, cari din admirația ce-i păstrau, l-au mai numit și „Roman dulcele glăsuitor“.

Un alt imnograf inspirat al acestei epoci, cu nimic mai mic ca Roman Cântărețul, ba în unele privințe superior acestuia, este Andreiu Criteanul.

De origine acest poet de mână întâiu este din Damasc, născut din părinți creștini, bine văzuți în cercurile creștine de acolo. După terminarea studiilor, fu hirotonit de cleric de către Teodor patriarhul Ierusalimului. Intronindu-se în Constantinopol al șasălea sinod ecumenic trullan, pentru combaterea monotelismului, la el ia parte și Andreiu, ca trimis al patriarhului său, a cărui încredere o căștigase pe deplin. Pentru istețimea și înțelepciunea dovedită în șirul dezbaterilor sinodale, ajunsă diacon al bisericei din Constantinopol, și puțin după aceea arhiepiscop al Cretei. Cântările acestui cleric cu o înaltă cultură și cu pricepere pentru literatura bisericească, străbat până la cele mai ascunse părțiole ale sufletului o nenesc și cu accentele lor du'ci înduioșează și cele mai împetrite inimi.

Cu toată dreptatea să exprimăm des-

pre el Teofan, un alt poet de canoane, în următorul chip: „Fiind învățat de dumnezeescul dar al prea sfântului duh, mișcându-ți canoul tău, ai luminaț biserica lui Cristos, lăudându-o cu viers foarte bine întocmit, Andreu, Dumnezeescule“.

De contemporani a fost privit totdeauna ca un organ dumnezeesc al duhului, care cu cântările bine întocmite farmecă și îndulcește inimile tuturor. Viața acestui bărbat și destoinic poet de canoane este un lanț nesfârșit de fapte creștinești, cari împreună cu duioasele cântări i-au încununat fruntea cu cununa nemuririi.

Ca cel din urmă dintre imnografi cu renume din epoca a doua a dezvoltării poeziei bisericești, mai amintesc aici pe German patriarhul Constantinopolului, autorul stihirilor dela „Nașterea Născătoarei de Dumnezeu“, dela „Întimpinarea Domnului“ și altele. Cele mai remarcabile însă dintre imnele lui sunt cele dela sărbătoarea „Buna-Vestire“, scrise în formă de dialog într-o limbă poetică ușoară și mlădioasă. Ingerul binevestește fecioarei zămislirea prin duhal a cuvântului lui Dumnezeu, iar precurata, după Gavrili îi împrăștie toate nedumeririle prin o serie întregă de convorbiri, să pleacă înaintea soliei dumnezeiești și rostește cuvintele: „După cuvântul tău să-mi fie mie“.

(Va urma).

pentru a realiza prestațiuni mai succese. Cu drept cuvânt trebuie de mulțeri cu durere de inimă să suținem, cu Reuniunea noastră îndeplinește un fel de muncă de Sisiphus. În curs de câțiva ani muncește cu mari încordări; puterile tinere progresaază mereu, vocile se deschid tot mai frumos, se catifeleză, se cultivă, încât ajungi la înălțimi neașteptate. Dacă aceste forțe ar sta împreună un șir mai lung de ani, ai progresa în mod uimitor. Așa însă tocmai când le-ai putea mai bine folosi, cei mai mulți membri activi se despart de Sibiiu spre a-și împlini chemarea, pentru care în institutele de aici s'au pregătit.

Am scos de astădată la iveală aceste momente nu doară pentru a justifica o activitate mai puțin rodnică și împreună cu succese mai mici în cursul anului 1907/1908. Din contră, trebuie să constatăm că producțiunile noastre din acest timp au fost și ca cor și ca succes artistic prea multămitoare, cu toate că am dispus mai mult de elemente tinere și începătoare în ale muzicii. Am voit numai să tragem concluziunea, că deoparte ce rezultate frumoase n'am putea ajunge, dacă și noi am dispune de o populație cultă de câteva zeci de mii de suflete, care să ne ofere sprijinul său moral și material? iară de altă parte cei dela conducere n'ar trebui an de an să-și încorde toate puterile de a putea înjgheba un număr suficient de membri activi, cari să asigure activitatea Reuniunii pe un nou period de un an.

Spre a ușura încățva sarcina celorce vor urma după noi, folosim și acest privilegiu de a apela la toți iubitorii culturii și ai muzicii românești, ca să nu detragă sprijinul lor acestei instituții, care atât de zăle bune, zile sărbătorești și de rară înflăcărare, a cauzat publicului românesc, care a avut ocazie a ezista la producțiile sale.

Toți ceice simțesc românește și au glas, să se înroleze în șirul membrilor activi, ca să-și asigure un mers cât mai avântat; iară la înrolare în legăturile reuniunii, fiecare îndeosebi și toți împreună trebuie să aibă convingerea, că în viața obștească nu poate nimenea avea pretențiunea de a-și validita excludiv și cu orice preț numai propriile sale vederi, ci calea — pe care va avea să înainteze și să lucre — i-se va indica de rezultanta împreună sfaturii tuturor elementelor ei constitutive, cari cu paciintă și împrumutată bunăvoință trebuie să-și spună părerile, și să cedeze unul altuia, conduși numai de dorința unui succes cât mai desăvârșit.

Intimpinare.

Primim din Zernești scrisoarea următoare:

Mult onorată Redacțiune! În nr. 134 din anul curent al prețutului Dv. ziar sub titlu „Iarăși chestia școalelor confesionale” ați publicat un articol, care între altele cuprinde și următoarele: „După informațiunile ce le avem, corporațiunile noastre din această fruntașă comună în repetate rânduri au fost convocate și pofite a se declara cu privire la competențele învățătoarești, dar credincioșii noștri nici n'au voit să audă despre așa ceva, pe lângă altele și din motivul, că înșiși învățătorii noștri nu-și trimit copii la școala confesională. În fața oamenilor noștri din Zernești învățătorii actuali prețesc mai puțin decât le este salariul de până acum. Sunt deci mai aspri la judecată decât inspectorii censorului d.n. „Gazetă”. Se vede, că Zerneștenii, negustori fiind, știu cum să-și prețuiască marfa”.

Informațiunile, pe basa cărora ați publicat aceste rânduri, jignitoare pentru noi, nu sunt exacte. Căci corporațiunile din Zernești, adevărat comitetul și sinodul parohial, nici odată nu s'au pronunțat despre noi subsemnații învățătorii în modul acesta. Corporațiunile acestea până în ziua de 22 Noemvrie a. c. nici n'au avut prilej a se pronunța în privința regulării salarelor noastre. Căci chestia ridicării salarelor a fost pusă la ordinea zilei numai în ședința comitetului parohial din 22 Noemvrie 1908, când la propunerea dlui prezident și la stăruința mai multor membri s'a hotărât unanim, ca cu începutul anului 1909 să ni-se ridice salarele dela 600 cor. la suma de 800 cor. și anume din aruncul votat de sinodul parohial în ședința din 3 August a. c. și pus în bugetul făcut atunci pe anul 1909. Asupra acestui conclud al comitetului parohial sinodul încă nu s'a putut declara, căci până acum nu s'a convocat.

Oamenii noștri din Zernești nu sunt atât de ingrăți față de noi, precum ați binevoit a publica. Iară noi suntem pe deplin împăcați în conștiința noastră, că ne-am împlinit datorința în serviciul școalei noastre confesionale.

Ne rugăm cu tot respectul pentru publicarea acestei deslușiri, pe care o dăm în interesul adevărului.

Zernești, 11/24 Decemvrie 1908.

Cu stimă:

Vartolomei Bude
inv. dir.

Nicolae Sperchez
inv.

Pompiliu Dan
inv.

NOUȚĂȚI.

Fondul cultural. Domnul asessor consistorial, căpitan ces. și reg. în retragere, *Pantoleon Lucuța*, care totdeauna a fost un bun sprijinitor cu fața al lucrurilor bune și folositoare neamului, încă s'a grăbit să dea ascultare glasului înaltpreasfințitului nostru Arhiepiscop și Metropolitan *Ioan*, înscriindu-se la *fondul cultural* cu frumoasa sumă de 2100 cor., ceea ce corăspunde unui ajutor anual de 105 cor., asigurată pentru vecii vecilor pe seama școalei românești. Trăiască!

Esamene de calificațiune. Luni, săptămâna trecută, s'au ținut esamene de calificațiune la institutul pedagogic din Caransebeș, cu corigenții. Au dat esamenul toți candidații. Astăzi apoi se țin esamene de calificațiune cu corigenții la institutul pedagogic din Arad. Atât în Caransebeș, cât și în Arad, comisar ministerial a fost dl *Dr. Iosif Siegecu*, profesor gimnazial în Budapesta.

Maiestatea Sa va veni, după cum scriu ziarele maghiare, pe la finea lunii Ianuarie 1909 la Budapesta, unde va rămânea până pe la mijlocul lui Februarie. Se vor da mai multe prânzuri de curte și un bal de curte.

Dr. Sextil Pușcariu, profesor extraordinar pentru limba și literatura română la universitatea din Cernăuți, a fost numit zilele trecute profesor ordinar la aceeași catedră.

Metropolie nouă. Ziarele maghiare aduc știrea, că toate episcopiiile gr. ort. sârbești din Bosnia, Herțegovina și Dalmația, vor fi supuse unei metropolii ce se va înființa de nou, și-și va avea reședința în Viena. Ca metropolit e luat în vedere episcopul Milaș din Zara, până acuma supus metropolitului din Bucovina.

Dela casa arhiepiscopozană. Dl *Dr. Ilie Beu*, medic în Sibiiu, donează 200 cor. în 2 acții de ale institutului de credit și economii „*Vatra*” din Cluj în favorul *fondului cultural* arhiepiscopozan.

Palatul regal din Buda. Înainte cu optsprezece ani s'a început renovarea, adaptarea și lărgirea palatului regal din Buda, și lucrările s'au terminat abia în anul acesta, cu ridicarea casarmei pe seama dorobanților. Încheindu se toate socotelile s'a constatat, că împreună cu aranjamentul intern, palatul regal din Buda a costat în sumă rotundă treizeci și două de milioane coroane.

† **Valeriu Arseniu**, fost învățător și preot ales în Gurarăului, după grele suferințe a adormit în Domnul Sămbătă la 5 oare dimineața, în etate de 38 de ani. Rămășițele pământesti ale decedatului se vor așeza spre odihnă vecinică, astăzi, Luni în 15/28 Decemvrie a. c., la 10 oare a. m., în cimiterul bisericii ortodoxe din Gurarăului. Odihnească în pace.

Skiopțikon. Despărțământul Sibiiu al „*Asociațiunii*” voiește a-și vinde skiopțikonul ce-l are de 2 ani, spre a-și cumpăra altul mai mare. Dacă careva despărțământ al „*Asociațiunii*” reflectează a-l lua, să se adreseze la organele despărțământului, sau la redacția foii noastre. Skiopțikonul e absolut în stare bună, aproape nou.

† **Romulus Dumitru**, teolog absolut și iurist anul al IV-lea, după un morb greu și îndelungat, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, în 25 Decemvrie st. n. 1908, noaptea la ora 1, în etate de 25 ani. În mormântarea rămășițelor pământesti s'a înțâmpnat Duminecă, în 27 Decemvrie, la 2 oare p. m., în cimiterul gr.-or. din Orăștie. Odihnească în pace!

Deputatul Juriga, care-și face pe deapsa de doi ani în temnița de stat din Văț, împlinind trei părți de patru din pe deapsă, a cerut se fie pus în libertate, în mod condiționat, după cum permite legea, dar rugarea sa a fost — respinsă.

Serul contra cancerului. Un medic iscusit din Sicilia a descoperit un ser, cu care se poate combate cu succes cancerul. Învățatul profesor universitar *Celli* din Roma, introdus fiind în secretele acestui nou leac, s'a pronunțat în mod foarte elogiios despre el. Și *Celli* e autoritate europeană în boale de cancer.

Pentru soldații din Bosnia. Comandamentul de corp de armată Nr. 12 din Sibiiu ne comunică, cumcă în urma căldurii cu care a fost îmbrățișat din toate părțile apelul său, de a se aduce daruri în bani, ori alimente, pe seama soldaților din armata comună austro ungară trimiși la Bosnia, mai ales însă în urma inițiativelor luate din partea doamnei de *Gaudernack*, soția Excelenței Sale, domnului comandant de corp din Sibiiu, s'au adunat și în Sibiiu peste 13.000 coroane pentru soldații noștri din Bosnia, precum și victualii și diferite obiecte de îmbrăcat, cămeși, mănuși, etc. Toate au fost expedate la Bosnia pentru a fi împărțite între soldați. Celor ce au contribuit cu ceva li se exprimă mulțămîtă și pe calea aceasta.

Soldat împușcat. În Cubin, situat pe malul Dunării, a fost aflat mort, cu capul perforat, caporalul *Franzen* din regimentul 33 de infanterie, care se afla la post, pentru a supraveghea hotarele sârbești. Comisia militară, venită la fața locului, a constatat, că a fost împușcat de pe malul sârbesc.

Haine de hârtie. Din Paris vine vestea, că acolo se vor introduce în cursul anului viitor hainele făcute din hârtie, atât pentru bărbați, cât și pentru femei. Vor fi și hainele acestea făcute din pânură, dar pânura e făcută cu bătăle de hârtie. Hainele de hârtie vor avea favorul, că nu le strică ploaia, și că costau numai pe jumătate ca cele de acuma.

„La fondul Victor și Eugenia Tordășianu, pentru înzestrarea fetelor sărace” au mai dăruit: *Demetriu Marcu*, ziarist 1 cor.; *Victor Roth*, în amintirea soarelui său *Iosif Rempold*, 2 cor.; *Ioan Radu*, paroh în Măgărei 50 bani; *Coman Șogan*, propr., soția sa *Maria n. Vidrighin* și copila lor *Anița*, 2 cor.; propr. *Nicolae Florescu* din Ighiu, 20 cor.

Câne turbat. Un câne turbat a mușcat mai mulți oameni pe strada mare, în Lipova din Banat, cari toți au fost trimiși în institutul bacteriologic din Budapesta, pentru a fi luați în tratament medical.

Din Pittsburg, în America, se serie, că șapte senatori ai orașului și doi bancari au fost arestați pe motivul, că cei din urmă au mituit, iar cei dintâi s'au lăsat să fie mituiți, făcând bancarilor unele favoruri în detrimentul orașului. Alți șase senatori au fugit, pentru a nu fi arestați și ei. Peste tot, din 60 senatori ai orașului, numai șase nu sunt amestecați în afacerea aceasta de mituire, ceilalți toți!

Ceartă între păcurari. În Beodra, comitatul Torontal, în Banat, sosiseră cu turmele lor de oi niște păcurari străini, pentru a le paște pe teritoriul acestei comune. Păcurarii din comună iubinduși și temânduși turmele proprii de oi, s'au împotrivit și nu i-au lăsat la pășune. De aci ceartă, și apoi bătăe între păcurarii streini și cei din sat, iar urmarea a fost, că un păcurar din sat a fost omorât, altul grav rănit.

Serată în Cluj. Corpul învățătoresc și elevii dela școala română din Cluj au dat o serată sub patronajul „*Reuniunii femeilor române din Cluj sf. Maria*” Duminecă în 27 n. 1908, la orele 5 seara, în localul școalei de fetețe.

Convocare.

Domnii membri români ai adunării municipale sunt rugați să se prezinte Miercuri în 30 l. c. la obicinuita consfătuire în localul casinei române din loc.

Sibiiu, 15/28 Decembru 1908.

Dr. Liviu Lemény.

Pentru economii nenorociți de pe Valea-Hărtibaciului.

La apelul nostru pentru ajutorarea economilor noștri nenorociți prin grindină au binevoit a dăru și anume: *Traian Petrișor* paroh în Gușteriță și soția sa *Livia n. Bălăban*, 4 cor.; la stăruința generosului paroh *Ioan Hanzu* din Cacova (cerc. Seliștei) mai mulți credincioși au contribuit în biserică cu suma de cor. 13; vânzându-se bucatele adunate dela credincioșii economi din Gușteriță, sau încasat cor. 26.40. Suma adunată e de cor. 409.40. Apelăm la inimile generoase și îndeosebi la preoții noștri să urmeze esemplul fraților lor până aci publicați și se adune în favorul nenorociților de pe valea Hărtibaciului.

Sibiiu, 12/25 Decemvrie 1908.

Comitetul central al „*Reuniunii române de agricultură din comitatul Sibiiu*”

Pantoleon Lucuța
prezident.

Vic. Tordășianu
secretar.

Cărți și reviste.

„*Calendarul, Bibliotecii pentru toți*”, a apărut în București. E un frumos volum, conținând o bogată materie literară, datorită scriitorilor fruntași, articole științifice din cele mai interesante (Cucerirea aerului, dispariția pământului etc.) precum și toate indicațiile necesare pentru publicii care călătorește. Număroase ilustrații înfrumusețază volumul și dau un deosebit interes calendarului. Prețul vol. de peste 120 pag. 30 bani.

Al XX-lea raport general al comitetului central al reuniunii de agricultură din comitatul Sibiiului, pentru anul 1907. Redactat de *Victor Tordășianu*, secretar.

Candela, foaie bisericească-literară, redactată cu concursul mai multor preoți din arhidieceza Bacovinei, de *Dr. Emilian Voiutski* și *Artemon A. Manastyrski*. Anul 27, numărul 12 pe Decemvrie. Cuprinsul: *Viața și activitatea sf. apostol Pavel*, de *Dr. V. Gheorghiu*. *Plângerile lui Ieremia*, de *Dr. Octavian Isopescul*. *Oda*, I. P. S. Sale Metropolitanului *Repta*, din incidentul numirei sale de consilier intim al M Sale, de *Dr. Monastyrski*. Text ruten. Scurte comunicări. Întrebări și casuri pastorale. Cronică. Abonamentul 8 coroane la an. Apare în Cernăuți, Bucovina.

Din public.†)

Mulțămîtă publică.

În urma apelului lansat la mai mulți marinimoi, au binevoit a contribui pentru înmulțirea bibliotecii meseriașilor și comercianților din Sebeș și jur „*Andreiana*” următorii domni: *C. Sfetea*, București 25 cărți în valoare de 37.30 lei, *Asociațiunea* pentru literatura română și cultura poporului român Sibiiu 41 cărți în valoare de cor. 17.20, *Rafila Dr. Elekas Sebeș*, 12 cărți în valoare de cor. 21.40, *Dr. E. Miron Cristea*, asesor cons. Sibiiu 7 cărți în valoare de cor. 9.10 *Consistoriul arhidiecezan Sibiiu*, 1 carte în valoare de 5 cor., *Reuniunea română de muzică, Sibiiu* 1 carte 2 cor. *George Dopp Sebeș* 1 carte 2 coroane, *Iosif Hienz, Sebeș*, 2 cărți cor. 3.20, *Ioan Tinou pantofariu Berlin* 2 cor., *Em. Suciu, Măgărei* 3 cărțile 40 fil. Aducem și pe această cale mulțămîtă P. on. Domni binevoitorii.

Sebeșul-săseso, la 23 Decemvrie 1908.

Oprea Herția
cussariu.

Victor Sabaduş
prezident.

Poșta redacției.

Nenea George. Nu se poate publica. „*Conferențe religioase*”. Scrie în viitor numai pe o față de hârtie și lasă la margine loc gol de vre-o două degete, ca să putem face îndreptările necesare, ceea-ce ne este cu neputință când în manuscris șirele sunt aruncate unele peste altele.

Teatru german.

Luni: *Die lustige Witwe*, operetă.

Mărti: În beneficiul artiștei *Miji De-torm*, drama *Die versunkene Glocke*.

*) Pentru cele cuprinse în rubrica aceasta Redacțiunea nu primește răspunderea.

Nr. 644/1908.

[383] 1-3

Concurs.

Pentru întregirea parohiei Vârtoș de clasa a III-a, în protopresbiteratul Abrudului, să scrie concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Telegraf Româna”.

Emolumentele împreună cu acest post sunt cele fasonate în coala B pentru întregirea venitelor preoțești dela stat.

Doritorii de a ocupa acest post sunt poftiți a-și înainta petețiunile lor instruite conform legilor din vigoare în termenul arătat la subsemnatul oficiu protopresbiteral și după prealabila încunoaștințare acestuia să pot prezenta înaintea alegătorilor pentru a cânta respective ofiția și cuvânta.

Abrud, 8 Decembrie 1908.

Oficiul protopresbiteral gr.-or. român al Abrudului în conțelegere cu comitetul parohial concertent.

Petru Popoviciu
protopresb.

Nr. 13.836 Plen.

[367] 3-3

Concurs.

Pentru ocuparea postului de econom în seminarul nostru arhidiecezan se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în ziarul arhidiecezan „Telegraf Româna”.

Concursa pot credincioși greco-orientali români cu practică în ale economiei; preferiți vor fi preoții ortodocși români văduvi sau fără familie.

Emolumentele sunt:

1. Proviuine întreagă și locuință în seminaru.
2. Remunerațiune în bani de 600 cor. anual.

Cererile instruite sunt a se înainta în termenul indicat la Consistoriu arhidiecezan. Condițiunile speciale se pot afla la Direcțiunea seminarială.

Sibiu, 1 Decembrie st. v., 1908.

Consistoriu arhidiecezan.

Crăciunul 1908!

Cele mai bune, mai frumoase și mai ieftine

„Bomboane pentru pomul de Crăciun“

se capătă numai în Cofetăria lui **Stattin.**

120 bucăți à 2 bani, pentru Cor. 2.—
60 „ „ 4 „ „ „ 2.—
40 „ „ 6 „ „ „ 2.—

(368) 3-3

Au apărut:

Compoziții românești de Tib. Brediceanu.**Doine și cântece.**

(Voce și piano.)

CAIETUL I.

Foaie verde, foi de nuc.
Cântă puiul cucului.
Bădișor depărțitor.
Spune mândr' adevărat.
Vai, bădiță, dragi ne-avem.
Cine m'aude cântând.
Bade, zău, o fi păcat.
Bagă, Doamne, luna 'n nor.

CAIETUL II.

Știi tu, bade, ce mi-ai spus.
Vino, bade, iar acasă.
Năcăjit ca mine nu-i.
După ochi ca murele.
Floare fui, floare trecui.
Cântec haiducesc.
Trageți voi boii
Cine n'are dor pe vale.

Jocuri românești.

(Piano solo.)

CAIETUL I.

Lugojana.
Măzărca.
Ardeleana (ca în Banat) I.
Pe picior I.
Ardeleana I.
Brău I.
Hora.
Ardeleana (ca în Banat) II.

CAIETUL II.

Ardeleana (ca în Banat) III.
Ardeleana II.
Pe picior II.
Țarina.
Învărtita I.
De doi.
Ardeleana III.
Brău II.

CAIETUL III.

Brău III.
Hațegana.
Ardeleana (ca în Banat) IV.
Învărtita II.
Pe picior III.
Ardeleana (Abrudeana) IV.
Ardeleana (ca în Banat) V.
Brău IV.

Prețul unui caiet: cor. 4.—
fr. 5.—

De vânzare la toate librăriile românești.

Depozit general:

Librăria arhidiecezană Sibiu (Nagyszeben).

Redactor responsabil Teodor V. Păstian.

Nr. 4009/908 VIII.

[372] 2-2

Publicațiune.

Marți în 12 Ianuarie 1909 la 9 ore a. n. se va ținea pertractarea verbală și închisă a ofertelor înaintate pentru darea în întreprindere a clădirii unei casarme pentru o diviziune de cavalerie la magistratul orașului Szászsebes.

Conform preliminarului de spese sunt satorite pentru lucrări următoarele sume:

1. Pentru lucrările de pământ și zidărit 368.089 cor. 26 fil.
2. Pentru lucrările de petrarit 14.661 cor. 80 fil.
3. Pentru lucrările de bândășit 138.811 cor. 8 fil.
4. Pentru lucrările de tinicherit 28.759 cor. 86 fil.
5. Pentru lucrările învăltoarei cooperișelor 33.397 cor. 59 fil.
6. Pentru lucrările de măsurit 43.978 cor. 64 fil.
7. Pentru lucrările de lăcătușerit 56.363 cor. 84 fil.
8. Pentru lucrările de sticlărit 6504 cor. 2 fil.
9. Pentru lucrările de văpsitorit 14.615 cor. 7 fil.
10. Pentru lucrările de colorit 14.267 cor. 39 fil.
11. Pentru lucrările de pardosit 13.521 cor. 99 fil.
12. Pentru lucrările de liferări 59.045 cor. 52 fil.
13. Pentru lucrările scaunului de fer pentru cooperișuri 18.576 cor. 80 fil.
14. Pentru lucrările de asfaltat 2882 cor. 28 fil.
15. Pentru lucrările de padiment cu legnolith 5574 cor. 40 fil.
16. Pentru lucrările de betonat cu fer 1417 cor. 80 fil.
17. Pentru lucrările de apaduct 17.557 cor. 11 fil. Total 838.024 cor. 45 fil.

Ofertele se pot face pentru toate lucrările, sau numai pentru una, sau mai multe grupe din cele amintite mai sus.

Vadiul e satorit cu 2% computeate după spesele grupei respective.

Planurile și preliminarile de spese, precum și condițiunile de concurență generală și special se pot vedea cu excepțiunile zilelor de Duminecă și sărbători zilnic în timpul orelor de oficiu la magistratul orașului Szászsebes, dela care se pot cumpăra condițiunile de licitațiune cu prețul de 2 cor.

Szászsebes, la 10 Decembrie 1908.

Magistratul orașenesc

Acții.

Se află de vânzare 10 acții dela institutul de credit și economii „Albina” din Sibiu, la Iosef Rebetz, Reșița. (379) 3-3

Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște.

Primește depuneri spre fructificare cu 4%, pe lângă un termen de anunț mai lung cu 4 1/2%, iar depuneri mai mari cu 5%.

Depuneri să plătesc după starea cassei și fără anunț.

Darea de camete o plătește institutul.

Depuneri și ridicări se pot face și pe cale postală cu cekuri.

Imprumuturi acordă pe cambii, pe obligațiuni cu caventi, pe ipotecă, precum și ca credite de cont-curent pe lângă asigurare hipotecară sau hârtii de valoare (acții și efecte publice).

Etalonul de interese variază între 8% și 6% netto după mărimea împrumutului și asigurarea oferită.

(339) 8-20

Diracțiunea.**Panorama originală a lumii.**

(Filia la Pasagiului Berlinez).

Piața mare Numărul 9
lângă palatul lui Brukenthal.

Intrare și privire în orice timp al zilei
dela 9 oare dimineața până la 1/2 10 seara.

Din 28 Decembrie până în 3 Ianuarie n. 1909:

Schweizul. O minunată excursiune de iarna în Egadinul de sus, St. Moritz, Compfer, Silvaplana, Sils, Cresta, Pontresina, Davos etc.

Prețuri de intrare: Pentru oameni mari 40 b., copii, școlari și soldați 20 b., Blocuri cu 6 bilete cor. 1.80, Blocuri pentru școlari à 7 bilete cor. 1.—, Mercuria și Sămbăta până la 5 oare intrare cu 12 b. pentru copii și elevii tuturor institutelor. Bilete pentru societate 100 bucăți cor. 25.—.

In fiecare săptămână altă serie.
Seriile odată predate nu se repetază.

(235) 17—

Alcoolul și pericolul de tyfus!

Cetind „Gazeta fabricanților de bere și hemeiu” din 12 l. c. am aflat un articol potrivit pentru timpul de față trist dela noi (Epidemie de tyfus).

În interesul on. nostru publicăm permît a reproduce pe scurt pasajul cel mai important al acestui articol.

„Influința alcoolului asupra nutririi“.

Deja de mult timp a arătat Raspail în Franța, binefăcătoarea influință a alcoolului asupra mistuirii, în Germania și Austria au documentat deja Gruber și Pick, că alcoolul e cel mai bun ruinător al bacilelor de tyfus și coleră. Noi știm, că alcoolul prin efectul său antifermentiv împiedecă dezvoltarea celului mai mare dușman al organismului nostru, a toxinei în intestine. Noi am și observat în conțelegere cu această teorie, că în acele timpuri când abstenența înfloarește și unde apa minerală curge din izvoare, cu acestea se ivește și alta! Appendicitis. Noi putem vedea, că cholera e în permanența spre paguba țării abstenente, în deosebi în Orient, unde religiunea interzice credincioșilor beuturile alcoolice. Voim să mai adăugăm, că frica modernă de bacili a văzut lumina zilei, de deodată cu teoria și praxa abstenenței. Înaintașii nostri ne ar rade, când ar vedea neamul nostru fricos, care are frivă de tot bacilul, care se mișcă în mijloacele de nutremânt. **Bătrânii au mâncat aceea ce le-a plăcut și beut aceea ce li-se părea bun,** și făcând aceasta, m'crobi treceau în țesin pe lângă ei. Noi găsim că înaintașii nostri au avut o minte sănătoasă și noi credem împreună cu ei la folosul alcoolului. Să nu căutăm cu îndărătnicie în ei răul care are cause mai adânci.

În legătură cu această însemnată declarație pentru poporul nostru, doresc a face modesta propunere P. T. publicului, ca în locul puțin contribuitorului ape minerale, a sodei și apei fierte, să bea bere bună, cu care ocaziune recomand cu căldură berile mele, d. e. bere deschisă de coroana, à la München, neagră, și berea mea Bock de malț dublu.

Ca încheiere mă simt în plăcuta poziție, de a observa, că atât în fabricile de bere cât și în fabricile de spirt de aici, până acum nu s'a ivit încă nici un caz de tyfus, o dovadă că alcoolul beut cu măsură e un scut contra tyfusului etc.

Cu deosebită stimă:

Rudolf Habermann,

prima berărie transilvană cu aburi.

(376) 3-3

Trenul între Făgăraș-Brașov

circulează după cum urmează:

Încolo				Toate sunt trenuri mixte				Încobace			
3-20	—	8-32	—	6-08	↕	Făgăraș	7-50	—	4-22	—	8-30
3-34	—	8-46	—	6-22	↕	Mândra	7-36	—	4-08	—	8-16
3-49	—	9-01	—	6-37	↕	Șârcaia (haltă)	7-23	—	3-55	—	8-03
4-00	—	9-10	—	6-50	↕	Șârcaia	7-11	—	3-46	—	7-54
4-12	—	9-22	—	7-02	↕	Vad	7-03	—	3-35	—	7-43
4-31	—	9-41	—	7-26	↕	Șinca veche	6-53	—	3-25	—	7-33
4-53	—	10-05	—	7-50	↕	Șinca nouă	6-27	—	2-59	—	7-07
5-17	—	10-29	—	8-14	↕	Homorodvölgy	6-04	—	2-36	—	6-44
5-40	—	10-52	—	8-39	↕	Vlădeni	5-47	—	2-19	—	6-27
5-52	—	11-04	—	8-51	↕	Țintari	5-27	sosește	1-59	sosește	6-07
6-14	9-10	11-26	6-00	9-14	↕	Codlea	5-05	8-25	1-37	3-54	5-45
6-28	9-25	11-40	6-15	9-28	↕	Ghimbay	4-52	8-13	1-24	3-42	5-32
6-43	9-41	11-55	6-31	9-56	↕	Brașov-Bartolomeiu	4-37	7-57	1-09	3-27	5-17
×6-53	×9-51	×12-05	×6-41	×10-06	↕	Brașov-suburbu	×4-26	×7-44	×12-58	×3-16	×5-06
7-00	9-58	12-12	6-48	10-13	↕	Brașov	4-20	7-38	12-52	3-10	5-00

Editura și tiparul tipografeii arhidiecezane.